

Министерство на образованието и науката
Дирекция „Приобщаващо образование“

***НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО
ОБРАЗОВАНИЕ
ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ***

4-5 декември 2016 г. – София
Работна среща на експерти по ПО в
РУО и директори на РЦПППО

Нови моменти, произтичащи от ЗПУО

- Приобщаващото образование – неизменна част от правото на образование
 - Подкрепа за личностно развитие – обща и допълнителна
 - *предоставя се от институциите в системата на предучилищното и училищното образование съвместно с държавните и местните органи и структури и с доставчиците на социални услуги*
 - Екип за подкрепа за личностно развитие за конкретно дете или ученик
 - Психолог, логопед, ресурсни учители, социален работник – в детските градини и училищата
 - Помощник на учителя
 - Институциите в системата на предучилищното и училищното образование основат дейността си при работата с децата и учениците на:
 - *принципа на позитивната дисциплина*
 - *превенцията на обучителните затруднения и ранното оценяване на риска от тях*
 - ДОС за приобщаващото образование – приет с наредба на Министерския съвет

Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г., обн. – ДВ, бр. 89 от 11.11.2016 г.) **урежда:**

1

**Обществените
отношения,
свързани с
осигуряване на
приобщаващото
образование на
децата и
учениците в
системата на
предучилищното
и училищното
образование**

2

**Дейността на
институциите в
системата на
предучилищното
и училищното
образование за
предоставяне на
подкрепа за
личностно
развитие на
децата и
учениците**

Приобщаващо образование – определение

- Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността

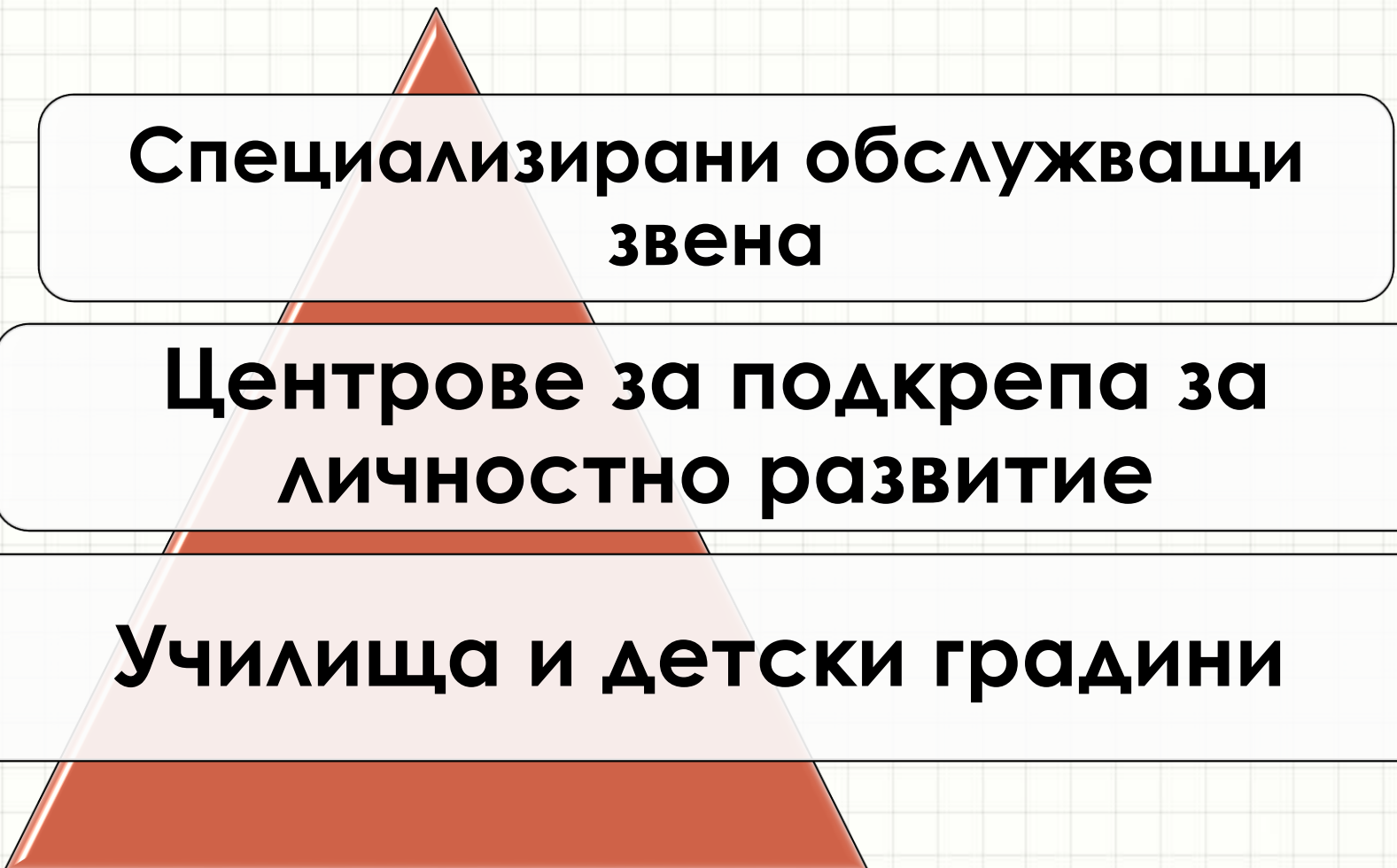
Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците -

осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището

**Обща подкрепа за
личностно
развитие**

**Допълнителна
подкрепа за
личностно
развитие**

**Подкрепата за личностно развитие
се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни
потребности на всяко дете и на всеки ученик и се осигурява от:**

**Специализирани обслужващи
звена**

**Центрове за подкрепа за
личностно развитие**

Училища и детски градини

Стратегически документи във връзка с подкрепата за личностно развитие

Институционална политика за подкрепа за лично развитие

- Институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за лично развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги
- Институциите в системата на предучилищното и училищното образование самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за:
 - подкрепа за лично развитие на детето и ученика
 - изграждане на позитивен организационен климат
 - утвърждаване на позитивна дисциплина
 - развитие на училищната общност

Затова е нужно разработването на **стратегически документи**

Областна стратегия за личностно развитие на децата и учениците

- **Областният управител** организира разработването на **областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците** въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта. Стратегията включва и описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата
- **Задължително е участието** на представители на всяка община на територията на областта, на регионалното управление на образованието, на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, на регионалната здравна инспекция, на юридически лица с нестопанска цел, работещи в областта на приобщаващото образование, и на други заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие

Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците и годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие

- Въз основа на областната стратегия се приема **общинска стратегия** за личностно развитие на децата и учениците за период от две години
- Стратегията се приема от общинския съвет
- За изпълнение на стратегията ежегодно **до 30 април** общинският съвет приема **годишен план** на дейностите за подкрепа за личностно развитие
- Годишният план се приема по предложение на кмета на общината след съгласуване със съответното регионално управление на образованието
- Кметът на общината след решение на общинския съвет може да възложи дейности за подкрепа за личностно развитие на център за подкрепа за личностно развитие от друга община, ако в общината няма такъв или на доставчик на социална услуга

Координиращ екип в детската градина и училището – основни функции

Разпознава потребностите от предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие на дете или ученик **или** от извършване на оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете или ученик

Предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците – в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Координира извършването на оценките на индивидуалните потребности, работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в детската градина или в училището и предоставяне на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие

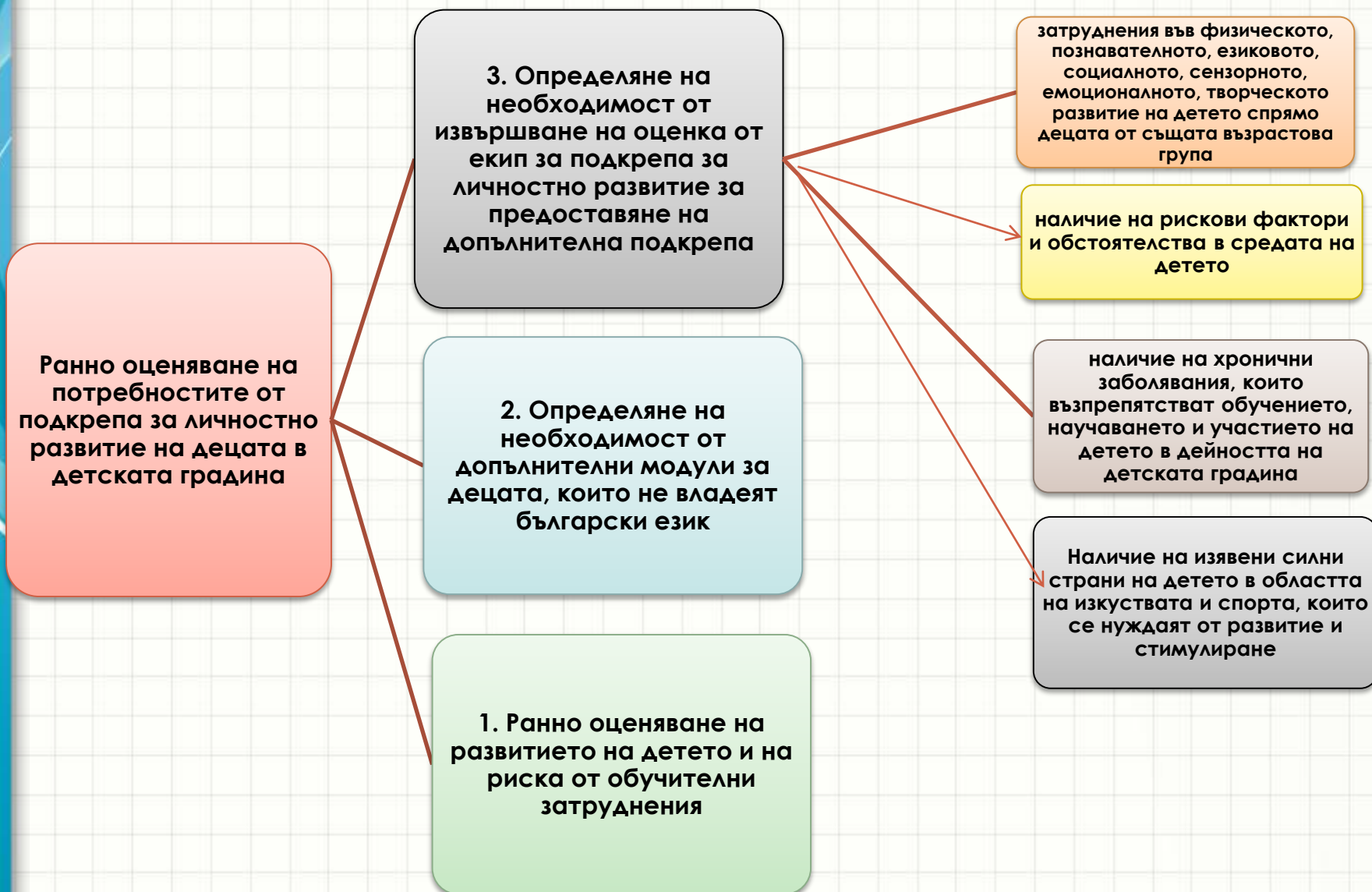
Преценява съвместно с учителите, с класните ръководители, с психолога или с педагогическия съветник необходимостта от осигуряването на педагогически специалисти

Осъществява връзката и координира осигуряването на подкрепата за личностно развитие с органите на местното самоуправление, включително по отношение на възлагането на дейности за подкрепа за личностно развитие; координира работата с координиращите екипи в детските градини и училищата, както и с останалите институции

Изготвя обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование в детската градина или училището

Обща подкрепа за личностно развитие

Ранно оценяване

Ранно оценяване

Провежда се на деца от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детска градина

Провежда се чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения

Провежда се индивидуално за всяко дете с писменото съгласие на родителя

Родителят се запознава с резултатите от оценяването

Координиращият екип съвместно с родителя определя за всяко дете дейности от общата и/или допълнителната подкрепа, които се предоставят съобразно индивидуалните потребности на детето

Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в детската градина

Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

Занимания по интереси

Обща подкрепа за личностно развитие, която е насочена към всички деца в групата

Грижа за здравето въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в ДГ

Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения

Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в детската градина

Обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език

Обща подкрепа за личностно развитие, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения – включване на отделни деца в дейности според техните потребности, установени след ранното оценяване

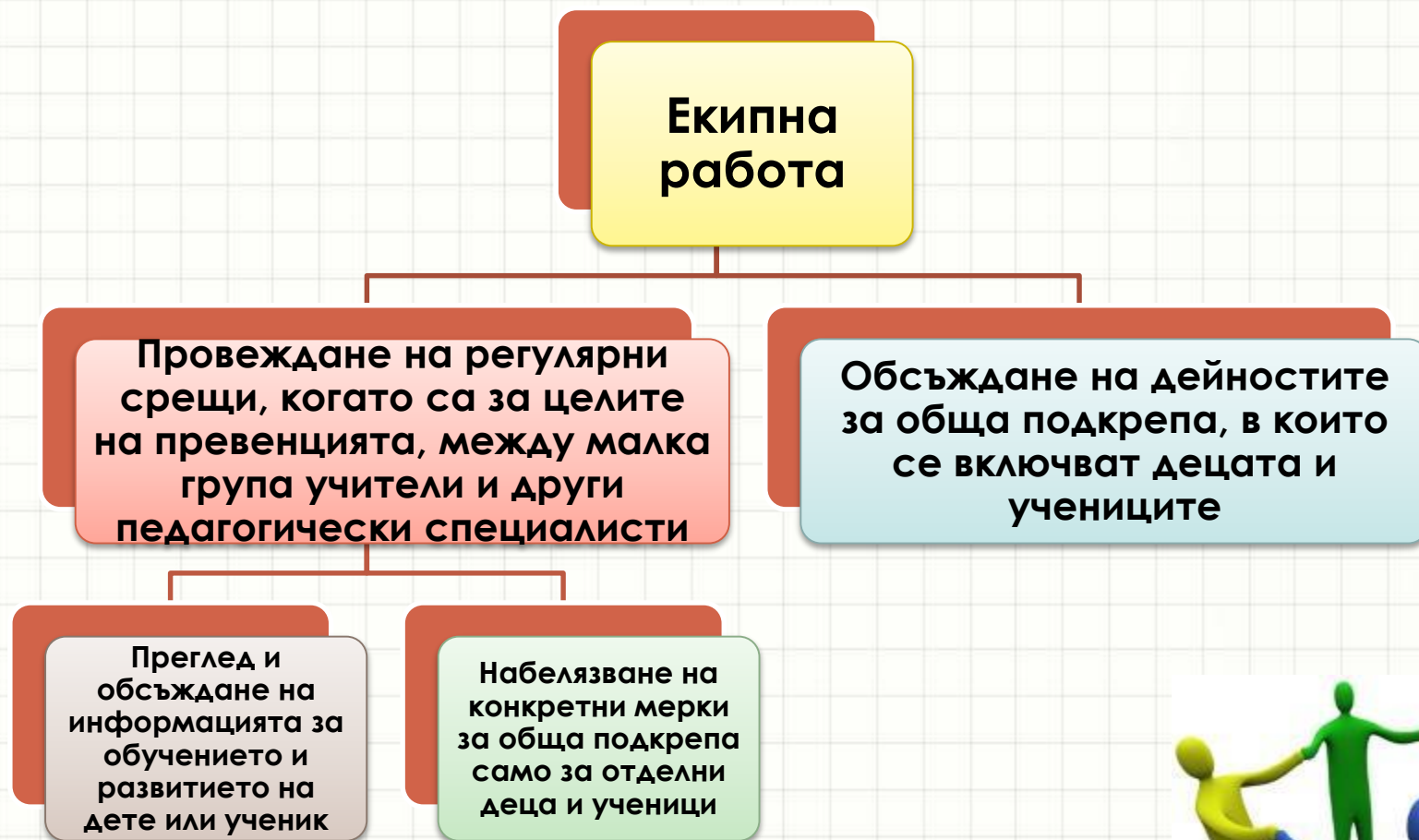
Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие

Индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения

**Общата подкрепа за личностно развитие в училището,
която е насочена към всички деца в подготвителна
група за задължително предучилищно образование и
към всички ученици в класа, включва:**

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти
- кариерно ориентиране на учениците
- занимания по интереси
- библиотечно-информационно обслужване
- грижа за здравето въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището
- осигуряване на общезитие
- поощряване с морални и материални награди
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение
- дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа

Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти в ДГ и в училището

Занимания по интереси - чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и др.

Включват:

- ❖ **дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство**
- ❖ **изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище**
- ❖ **обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 от ЗПУО**

Деятности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение чрез психологическа подкрепа от психолог или педагогически съветник

Психологическа подкрепа

създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес

предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците

извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция

работа със средата, в която е детето или ученикът - семейството, връстниците

Обща подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения – включване на отделни ученици в дейности, като:

допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин

консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове

логопедична работа с учениците

Дейностите се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни деца или ученици, които срещат затруднения в обучението

Дейности за обща подкрепа за личностно развитие, насочени към превенция на обучителните затруднения чрез предприемане на конкретни мерки за работа с отделно дете или ученик

Конкретни мерки за работа с отделно дете или ученик се предприемат само в случаите:

Когато се установят затруднения в обучението на детето или ученика и/или има рискови фактори в средата, които може да повлияят на обучението му, но които все още не изискват предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Когато се установи, че дете или ученик напредва значително по-бързо в обучението и развитието си от децата или учениците на неговата възраст

Конкретните мерки изискват:

определяне на конкретна цел

определяне на конкретни стъпки за преодоляване на затруднението – чрез допълнително обучение, консултации, логопедична работа, работа в учебните часове и други

определяне на срок и описание на резултатите в края на поставения срок

Общата подкрепа за личностно развитие в центровете за подкрепа за личностно развитие може да включва:

- **занимания по интереси за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и изяви по интереси**
- **кариерно ориентиране на учениците**
- **педагогическа и психологическа подкрепа, включително дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение**
- **грижа за здравето**
- **осигуряване на общезитие**
- **поощряване с морални и материални награди**
- **ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения**
- **логопедична работа**
- **екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти**

Обща подкрепа за личностно развитие в център за за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПУО

- Дейностите в центровете за подкрепа за личностно развитие и в Националния дворец на децата, насочени към развитие на интересите, способностите и компетентностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, и изяви по интереси се осъществяват въз основа на **план за обучение**, изготвен в съответствие с рамкови изисквания за разработване на план за обучение съгласно приложението, утвърден от директора
- Планът за обучение разпределя учебното време по областите „Науки и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“ и съдържа:
 - ✓ брой на седмиците за обучение
 - ✓ наименования на областите и на профилите, по които се формират организационните педагогически форми
 - ✓ годишен брой часове за обучение

Изграждане на позитивен организационен климат и на подходяща психологическа среда

- **Дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение** - израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес
- **Санкции** - след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците
- Освен налагането на санкция на ученика задължително се предоставя **планирана обща подкрепа за личностно развитие**

Дейности за обща подкрепа за личностно развитие

- консултации по учебни предмети
- консултации с психолог и/или с педагогически съветник
- допълнително обучение през лятната ваканция
- участие в занимания по интереси
- кариерно ориентиране
- други дейности

с оглед недопускане на нарушения или отпадане от училище

- Дейности за превенция на тормоза и насилието
- Дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение
- Морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност;
СТИПЕНДИИ

САНКЦИИ

- ЗАБЕЛЕЖКА
- ПРЕМЕСТВАНЕ В ДРУГА ПАРАЛЕЛКА В СЪЩОТО УЧИЛИЩЕ
- ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ЗА ПРЕМЕСТВАНЕ В ДРУГО УЧИЛИЩЕ
- ПРЕМЕСТВАНЕ В ДРУГО УЧИЛИЩЕ
- ПРЕМЕСТВАНЕ ОТ ДНЕВНА В САМОСТОЯТЕЛНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

ОТСЪСТВИЯ

- НЕУВАЖИТЕЛНИ
- ПО УВАЖИТЕЛНИ ПРИЧИНИ:
 - По медицински причини
 - Поради участие в състезания, конкурси, олимпиади и др.
 - До 3 дни в една учебна година с разрешение на директора
 - До 7 дни в една учебна година с разрешение на директора след решение на педагогическия съвет

Оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

- Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация
- **Оценката** на индивидуалните потребности на децата и учениците със **специални образователни потребности** се извършва в срок **от 1 до 3 месеца от началото на учебното време** на съответната учебна година
- **Оценката** на индивидуалните потребности на децата и учениците с **изявени дарби, в риск и с хронични заболявания** се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но **не по-късно от 3 месеца от** разпознаване на потребността от извършването на оценка
- Оценката се извършва съгласно **Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика**

Оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

- Оценката на индивидуалните потребности е функционална и се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие, създаден за конкретно дете или ученик
- При извършването на оценката на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние (заболявания, разстройства и нарушения) и факторите на средата (контекста) в съответствие с **Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF)** на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на **Международната класификация на болестите - МКБ 10** на СЗО.

Оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Оценката на функционирането на детето или ученика
включва:

- общ здравен статус на детето или ученика, физическо развитие
- емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници
- отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност)
- познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект)
- езиково и говорно развитие и комуникативни умения (латерализация; гнозис и праксис; рецептивна реч; експресивна реч; писмена дейност; математически умения; невербална комуникация; комуникативна функция на езика)

Оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Оценката на функционирането на детето или ученика включва:

- обучение (постижения в образователния процес; обучение по учебни програми)
- по общообразователни учебни предмети; обучение по учебни програми по учебни предмети или модули за професионално образование и обучение; участие в терапевтични програми)
- семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание)
- социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата)

Екип за подкрепа за личностно развитие в детска градина и училище

Създава се:

Със заповед на директора за **определено дете или ученик** по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО

В състава на екипа се включват:

- **психолог или педагогически съветник**
- **логопед**
- **други специалисти** - при необходимост
- **представители на органите за закрила на детето** – при необходимост

Екипът за подкрепа за личностно развитие **работи съвместно** с **родителите**

При необходимост работи:

- **с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование**
- **с централните центрове за подкрепа за личностно развитие**

Регионален екип за подкрепа за личностно развитие

Създава се към:

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование

Създава се за:

Подкрепа за личностно развитие на **децата и учениците със специални образователни потребности**

В състава на екипа се включват:

- ресурсни учители
- специални педагози, включително от центъра за специална образователна подкрепа,
- психолози
- логопеди
- други специалисти – при необходимост
- представители на регионалното управление на образованието

Ръководител на екипа е експерт от съответното регионално управление на образованието

Допълнителна подкрепа за личностно развитие

- Работа с дете и ученик по конкретен случай
- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти
- Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания
- Ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се предоставя на деца и ученици:

- със специални образователни потребности
- в риск
- с изявени дарби
- с хронични заболявания

въз основа на оценка на индивидуалните потребности, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика

Осигурява се от детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие, специализирани обслужващи звена

План за подкрепа на дете или ученик

Допълнителна подкрепа за личностно развитие

- Според вида си - **краткосрочна** или **дългосрочна**
- **Краткосрочна е подкрепата**, която се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование:
 1. **за деца или ученици със специални образователни потребности** - от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование
 2. **за деца и ученици в риск** обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в училище в сътрудничество с отделите за закрила на детето
 3. **за деца и ученици с изявени дарби** - от минимум една учебна година; в началото на всяка учебна година се оценява необходимостта от предоставяне на такава подкрепа до края на съответния етап от степента на образование
 4. **за деца и ученици с хронични заболявания** обхваща периода, необходим за лечението на детето или ученика
- **Дългосрочна е подкрепата**, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в детската градина или училището

План за подкрепа

Включва:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа
2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето и ученика за включване и участие в образователния процес
3. определяне на вида и формата на обучение
4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ
5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението
6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или ученика
7. определяне на специални педагогически, терапевтични и социални методи и средства за постигане на целите
8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа
9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя при предоставянето на допълнителната подкрепа
10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите, както и на координацията на работата с децата и учениците
11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане - за дете или ученик със специални образователни потребности

Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Детската градина, училището и центърът за подкрепа за личностно развитие осигуряват **необходимите педагогически специалисти:**

- 1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания** – ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на деца и ученици с нарушено зрение, логопед, психолог, а при необходимост - лекар, социален работник, както и помощник на учителя
- 2. при обучителни трудности** – логопед, психолог, ресурсен учител
- 3. при прояви от аутистичния спектър** – ресурсен учител, логопед, психолог, както и помощник на учителя
- 4. при емоционални и/или поведенчески затруднения** – психолог и/или педагогически съветник, социален работник, а при необходимост - помощник на учителя и психотерапевт
- 5. при наличие на риск** - психолог и/или педагогически съветник, социален работник, а при необходимост - помощник на учителя и медиатор от общността на детето или ученика
- 6. при изявени дарби и способности в различни области** - учител/учители и специалисти съобразно изявените дарби и способности на детето или ученика, а при необходимост - педагогически съветник и/или психолог
- 7. при хронични заболявания** - психолог и/или педагогически съветник, а при необходимост - лекар или друг медицински специалист

Ресурсни учители

- **Ресурсен учител** се осигурява на всяко дете или ученик със специални образователни потребности, което се нуждае от допълнителна подкрепа за личностно развитие въз основа на оценката на индивидуалните му потребности
- **Броят на ресурсните учители** се определя в зависимост от броя на децата и учениците със специални образователни потребности, от вида на подкрепата - краткосрочна или дългосрочна, от броя на часовете за ресурсно подпомагане, посочени в плановете за подкрепа на децата или учениците, съобразно променящите се индивидуални потребности на децата или учениците
- **Разпределението на работата между ресурсните учители** в детската градина или училището и на броя на децата и/или учениците, с които работи един ресурсен учител, е в зависимост от потребностите на децата и учениците и спецификата на уврежданията или нарушенията им
- **Ресурсният учител** може да работи като специалист с **общ профил**, подпомагащ всички групи деца и/или ученици със специални образователни потребности, и като **профилиран**, подпомагащ определена група деца и/или ученици с еднакви по вид увреждания или нарушения

Ресурсно подпомагане

- **За дългосрочна допълнителна подкрепа** директорът на детската градина или училището назначава ресурсен учител **на до 3 деца и ученици със специални образователни потребности** в групата или паралелката
- **За краткосрочна допълнителна подкрепа** директорът може при необходимост да подаде заявление за осигуряване на ресурсни учители и други педагогически специалисти от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от център за подкрепа за личностно развитие, от Държавния логопедичен център или от специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания
- **В срок до 14 дни от получаването на заявлението на родителя** директорите на регионални центрове за подкрепа на процеса за приобщаващото образование, Държавният логопедичен център, центровете за подкрепа за личностно развитие и специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания осигуряват необходимите учители и специалисти, а при невъзможност да ги осигурят съдействат на директора на детската градина или училището за осигуряването им от други институции или от социални услуги

Ресурсно подпомагане

- Когато детската градина или училището не може да осигури ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности, в срок **до 10 септември** директорът подава информация до съответната община с искане за осигуряването му, като посочва видовете специалисти за ресурсното подпомагане
- В срок **до 20 септември** общината уведомява директора на детската градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти - от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО
- Когато общината не може да осигури ресурсното подпомагане при условията на ал. 2, дейностите за ресурсно подпомагане се осигуряват от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование

Ресурсно подпомагане

- В срок **до 30 септември** директорът на детската градина или училището въвежда информацията за ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности, за институциите и/или за лицата, които го осигуряват, както и за специалистите, които го осъществяват, в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование, в списък-образец № 1 или в списък-образец № 2
- В случай че въз основа на извършената оценка на индивидуалните потребности е установена необходимост от ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности след 30 септември, директорът на детската градина или училището извършва промени в утвърдения списък-образец, като въвежда информацията в списък-образец № 1 или в списък-образец № 2 в срок до 1 декември
- Информацията се предоставя на съответното регионално управление на образованието

Помощник на учителя

Помощник на учителя се осигурява при повече от 3 деца или ученици със специални образователни потребности в групата в детската градина или в паралелката в училището, и/или когато децата и учениците със специални образователни потребности в групата или в паралелката са с комплексни емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване

Помощникът на учителя не е педагогически специалист и се назначава от директора на детската градина или училището, когато е определен в плана за подкрепа на детето или ученика

Помощникът на учителя може да бъде лице с висше образование, включително с професионална квалификация „учител“, или лице със средно образование. Той трябва да има компетентности и/или опит в дейности, свързани с работата с деца и ученици със специални образователни потребности

Помощникът на учителя осъществява дейността си съобразно инструкциите на учителите на детето или ученика със специални образователни потребности

Социалният работник в детската градина или училището:

- Осигурява осъществяването на социално-педагогическата работа в детската градина или в училището и изпълнява функцията на медиатор между семейството на детето или ученика, обкръжението на детето или ученика и детската градина или училището
- **Социалният работник:**
 - ✓ събира информация за социалната история на детето или ученика, необходима за оценката на потребностите на детето или ученика и за създаване на по-добра образователна среда
 - ✓ установява и поддържа взаимодействието с педагогическите и другите специалисти в детската градина и училището, като организира срещи с учители, с медицинския специалист в здравния кабинет и с други специалисти за обсъждане на методите на работа с децата и учениците за образование в ценности, права и отговорности
 - ✓ подпомага формулирането на цели, специфични за всеки елемент от подкрепящата среда на детето или ученика, и проследява взаимодействието на детето или ученика и неговото обкръжение
 - ✓ осъществява срещи с родителите и свързва семейството с наличните ресурси в общността; реализира сътрудничество със служби, институции и услуги в общността за създаване на граждански модели на поведение у деца и възрастни и за изграждане на благоприятна семейна среда

Пътна карта за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Детето/ученикът е в ДГ/училище и има екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР)

Родителят подава заявление до директора на ДГ/училището за извършване на оценка от ЕПЛР на потребностите на детето/ученика

Директорът на ДГ/училището изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), за одобрение или неодобрение от регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) на допълнителната подкрепа

В случай на несъгласие на родителя с оценката от ЕПЛР в ДГ/училището той може да изиска повторна оценка от РЕПЛР

Детето/ученикът е в ДГ/училище без ЕПЛР

Родителят подава заявление до директора на ДГ/училището за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие

Директорът на ДГ/училището заявява необходимите специалисти от РЦПППО, ЦПЛР, специално училище

Детето/ученикът се обучава в център за специална образователна подкрепа (ЦСОП)

Родителят записва детето в задължително предучилищно образование или в училище

Директорът на ДГ/училището изпраща заявлението на родителя заедно с документите на детето към РЦПППО за извършване на оценка от РЕПЛР за насочване за обучение в ЦСОП

Директорът на РЦПППО предлага на началника на РУО да разреши формирането на групи и паралелки в ЦСОП

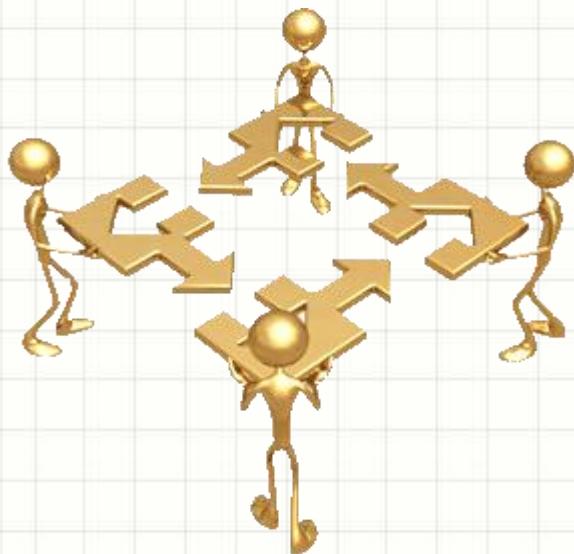
Детето/ученикът се обучава в специално училище за ученици със сензорни увреждания (за тази учебна година и в помощно училище) или родителят желае детето му да се обучава в специално училище

Родителят подава заявление до директора на РЦПППО

РЕПЛР в РЦПППО извършва оценка на детето/ученика и предлага обучение в специално училище

Министерство на образованието и науката

**„Добре започнатото е наполовина
свършено“**

Аристотел

Благодаря за вниманието!

Грета Ганчева
Директор на дирекция „Приобщаващо образование“